

Centar za zaštitu korisnika bankarskih usluga "CHF SRBIJA"

6 messages

kontrola.banaka <kontrola.banaka@nbs.rs>
To: "chfsrbija@gmail.com" <chfsrbija@gmail.com>

Mon, Apr 24, 2017 at 1:03 PM

Поштовани,

Поводом Вашег дописа који је достављен дана 6.3.2017. године између осталог и Народној банци Србије (у даљем тексту: НБС) којим се тражи хитан састанак, као и формирање комисије за решавање проблема проузрокованих апresiasiјом швајцарског франка, пре свега истичемо да су у периоду када су великом броју корисника одобравани кредити индексирани у швајцарским францима, банке имале у понуди кредите индексирани у швајцарским францима на које се обрачунавала камата по нижој номиналној каматној стопи него што је била за кредите индексирани у EUR, да је Народна банка Србије упозоравала грађане да нижа номинална каматна стопа не значи аутоматски и јефтинији кредит, као и да се задуживањем са уговореном валутном клаузулом чак и по нижој променљивој каматној стопи, корисници таквих кредита и даље излажу и каматном и валутном ризику.

Народна банка Србије је још у **2008. години** покренула иницијативу за договор пословних банака којом би се корисницима омогућило да лакше превазиђу привремене потешкоће при отплати кредита, односно да смање или елиминишу своју изложеност валутном ризику.

Договорен је сет мера који је имао привремени карактер, а који је подразумевао најпре могућност превремене отплате кредита без накнаде (пенала), али и још три значајне могућности на захтев корисника: **(1) продужење рока отплате до годину дана за одобрене кредите, при чему је готовинске кредите било могуће продужити само уколико би били конвертовани у динарске, (2) конверзија кредита индексираних у инострану валуту у динарске и (3) конверзија кредита индексираних у CHF у EUR.**

Основни услов за примену наведених мера био је да исте буду спроведене на фер начин, без додатних трошкова и уз непромењене или повољније услове, и то према клијентима који уредно измирују обавезе и чије су потешкоће при отплати кредита само привремене.

Такође, у циљу смањења валутног ризика, Народна банка Србије је донела подзаконска акта која су се примењивала у 2009., 2010. и 2011. години (Одлуку о привременим мерама за очување финансијске стабилности у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 116/2008, 12/2009, 43/2009, 104/2009 и 111/2009) и Одлуку о мерама за очување и јачање стабилности финансијског система („Службени гласник РС“, бр. 34/2011), која се примењивала од 30. јуна 2011. године и по којој су банке могле да физичком лицу одобре кредит који је индексирани девизном клаузулом – под условом да је валута обавезе EUR.

Истовремено подсећамо да је НБС још у фебруару 2015. године, у границама својих надлежности, донела Одлуку о мерама за очување стабилности финансијског система у вези са кредитима индексираним у инострану валуту (у даљем тексту: Одлука). Тиме је НБС у кратком року, након тада неочекиване одлуке Централне банке Швајцарске да укине доњу границу девизног курса од 1,20 франака на један евро, усвојила решења којима се помаже грађанима да превазиђу тешкоће у отплати кредита у швајцарским францима.

Народна банка Србије је, сагледавајући све евентуалне мере и предлоге решења, као и њихове последице на финансијску и економску стабилност, прописала четири модела анексирања уговора о кредиту, а уважавајући принципе правне сигурности, тржишног пословања и одговорности свих тржишних учесника за преузете обавезе. Одлука је донета ради очувања и јачања стабилности финансијског система Републике Србије, адекватнијег управљања ризицима банака, као и ради боље заштите корисника финансијских услуга, који су примарно били погођени негативним последицама актуелних кретања на међународним девизним тржиштима.

Тачком 2. Одлуке регулисано је и поступање банака у вези са једностраним повећањем неодредивих елемената променљиве каматне стопе – без обзира на страну валуту у којој је кредит индексиран – и то на начин да се укупан износ новчаних средстава који су банке наплатиле по овом основу урачуна у превремену отплату кредита. Овим одредбама постала је обавезна примена препоруке НБС БАН 002/13 од 31. маја 2013. године, а само по том основу су банке вратиле корисницима кредита око 5,13 милијарди динара. Подсећамо и да је Народна банка Србије, свесна ситуације са којом се суочава део грађана који су узели кредите индексиране у швајцарским францима, у мају 2013. године дала и препоруку банкама (Препорука БАН 001/13) чији је циљ био да се корисницима кредита индексираних у швајцарским францима у наредне три године омогући отплата нижих рата кредита, и то тако да се разлика између сваке стварне и умањене рате одлаже на период од три године и на тако одложено потраживање се не обрачунава камата.

На иницијативу премијера, Влада Републике Србије је током новембра 2015. године формирала Радну групу за решавање проблема грађана задужених у швајцарским францима, у чији састав су, осим представника Министарства финансија, били укључени представници НБС и Националне корпорације за осигурање стамбених кредита, а у њеном раду активно учешће су имали и представници Удружења Ефектива, Удружења банака Србије, као и представници банака са највећим бројем одобрених стамбених кредита у швајцарским францима. Крајем 2015. године Министарство финансија је упутило препоруку банкама, која подстиче банке да понуде додатне олакшице у отплати, првенствено социјално најугроженијим категоријама корисника стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, којима олакшице које омогућавају постојећи модели прописани Одлуком нису довољне да редовно отплаћују текуће обавезе по узетом кредиту. НБС у пуној мери подржава ту препоруку, нарочито имајући у виду да она у фокус ставља социјалну димензију овог проблема.

Опрезност у поступању у вези са решавањем проблема проузрокованих ап्रेसијацијом швајцарског франка свакако наводе и чињенице да су у земљама у окружењу чија се „готова“ решења некритички нуде, покренути поступци оцене уставности тих решења или међународни судски спорови којима је држава тужена са потенцијално несагледивим последицама по фискални систем тих држава. Зато се, када се предлажу решења за овакве проблеме, мора имати у виду да су свака земља и околности у њој различите, да се решења не могу преписивати и да се увек поставља питање ко ће сносити трошкове појединих решења, а последице погрешних одлука могу сносити сви грађани Републике Србије.

Народна банка Србије сматра да су свим усвојеним решењима створене претпоставке и подстицаји – обавезност поступања банака, слобода избора корисника кредита, као и подела финансијског терета између поверилаца и дужника – за трајно решавање проблема кредитирања у швајцарским францима, чиме се искључује могућност даљих регулаторних активности НБС везаних за ове кредите.

С поштовањем,

Sektor za kontrolu poslovanja banaka

NARODNA BANKA SRBIJE

UPRAVA ZA NADZOR NAD FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

Sektor za kontrolu poslovanja banaka
Nemanjina 17, PAK 113304, Beograd 11000
Tel.: (+381 11) 333 8576 / Faks: (+381 11) 333 8595
kontrola.banaka@nbs.rs / www.nbs.rs

Чувајмо дрвеће. Немојте штампати овај и-мејл ако то није неопходно.

Save a tree. Don't print this e-mail unless it's really necessary.

ОДРИЦАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТИ